

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista (VN/30441/2024)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä unionin lainsäädäntöä uudistettiin rahoituskautta 2023–2027 varten. Kyseisellä rahoituskaudella EU:n kokonaan rahoittamat suorat tuet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittuihin strategiasuunnitelmiin. Käsittelyssä oleva asetusehdotus sisältää tarkemmat säännökset perustulotuen, uudelleenjakotulotuen, nuorten viljelijöiden tulotuen ja ekojärjestelmätuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä, aktiiviviljelijästä, perustulotuen tukialueista ja perustulotuen enimmäismäärän jakamisesta tukialueille sekä perustulotuen hehtaariohtaisesta määrästä. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin uudelleenjakotulotuen ja nuorten viljelijöiden tulotuen tarkemmista ehdoista sekä tuen määrästä. Asetuksella säädettäisiin myös ekojärjestelmätuen eri ekojärjestelmien tarkemmista ehdoista, sitoumuskausista ja tuen määrästä. Asetus annetaan vuosittain.

2 Lausunto

Esitetyn asetusehdotuksen pykälät vastaavat sisällöltään pääosiltaan nykyisin voimassa olevaa asetusta. Kyse on pääosin asetuksen teknisluonteisista korjauksista kuten esimerkiksi välikasvin määritelmän täsmentäminen 2 §:ssä siten, että välikasvilla tarkoitettaisiin nimenomaan toissijaista viljelykasvia, joka kylvetään samana vuonna ja joka on eri kasvi kuin satokasvi ja joka muodostaa kasvuston. Asetuksen 4 §:ssä puolestaan määritettäisiin tarkemmin eräiden maaseudun kehittämisen korvauksien, suorien viljelijätukien ja maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien korvaus- ja tukialueista ja niiden saaristoksi luettavista osa-alueista ja asetuksen 7 §:ssä säädettäisiin tarkemmin uudelleenjakotulotuen enimmäismäärästä ja yksikkökohtaisesta tuen määrästä. Myös nuorelta viljelijältä vaadittavasta ammattitaidosta säädettäisiin tarkemmin 10 §:ssä. Kyseisillä muutoksilla ei ole suuria taloudellisia vaikutuksia, eikä myöskään vaikutuksia maatalouden tuotantomääriin, koska kyse on tuotannosta irrotetuista tuista ja varsin vähäisistä muutoksista tukien ehtoihin ja enimmäismääriin.

Kohdassa 15 § Monimuotoisuuskasveja koskeva ekojärjestelmä näyttäisi olevan mahdollisuus ristiriitaisiin tulkintoihin. Ensin sanotaan:

"Monimuotoisuuskasvien kasvuston saa perustaa myös siten, että monimuotoisuuskasviseoksen lajit kylvetään kasvulohkolle erillisinä saarekkeina tai raitoina."

Heti sen jälkeen todetaan: "Viljelymuistiinpanoihin on kirjattava siemenseoksen kasvilajit ja niiden osuudet. Monimuotoisuuskasvin ja -kasviseoksen siemeniä on kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkolle siten, että tavoitteena on peittävä kasvusto".

Tämä voi herättää kysymyksiä ja ristiriitaisia tulkintoja, joten tämä kohta kaipaisi

13.12.2024

4063/00 04 05/2024

täsmennystä ja selvennystä.

Pykälässä 15 on perusteltavissa oleva monimuotoisuuskasvustoja muutos: ”Kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää koko kalenterivuoden aikana lukuun ottamatta torjunta-aineiden käyttöä vaikeissa rikkakasvitilanteissa pesäketorjuntana tehtävänä ruiskutuksena”

Uusia entistä hankalampia rikkakasveja on viime vuosina rantautunut Suomeen ja muihin pohjoismaihin, kuten Ruotsiin, jossa tutkimus- ja kehitystoiminnalla haetaan ratkaisuja rikkakasvihaasteisiin. Tässä mielessä on perusteltua sallia rajoitettu torjunta-aineiden käyttö vaikeissa rikkakasvitapauksissa.

Pykälässä 16 on monimuotoisuuskasvien listaan lisätty herne ja härkäpapu, joilla on peltoluonnon monimuotoisuutta ja maaperän kuntoa parantavia ominaisuuksia.

3 Lausunnon tiivistelmä

Esitetty asetusehdotus vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista tuista sisältää tarkemmat säännökset EU:n kokonaan rahoittamien suorien tukien jakamisesta tukialueille sekä tukien tarkemmista ehdoista ja tukien määristä. Esitettyä asetusehdotusta voi pitää perusteltuna. Sen taloudelliset vaikutukset maatiloille ovat vähäiset.

Jani Lehto

Johtaja, biotalous ja ympäristö

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.12.2024 klo 18:30:51.

Lausunnon valmistelija(t):

Jyrki Niemi

Heikki Lehtonen, Olli Niskanen, Timo Karhula

Liitteet:

Tiedoksi: